

Súd: Okresný súd Bratislava V
Spisová značka: 68P/240/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1521204020
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimíra Slobodová
ECLI: ECLI:SK:OSBA5:2021:1521204020.2

Uznesenie

Okresný súd Bratislava V v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: R. Q., nar. XX.XX.XXXX a E. Q., nar. XX.XX.XXXX, obe zast. kolíznym opatrovníkom - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, deti rodičov: matky - E.. I. P., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. rameno 8, T., t. č.: A. XX, T., zast. P. & Kanis Advokátska kancelária s.r.o., Špitálska 10, Bratislava, IČO: 36 836 460 a otca - E.. Q. Q., nar. XX.XX.XXXX trvale bytom P. rameno 8, T., t. č.: Dr. G. XX, U. an der C., S. republika, zast. advokátskou kanceláriou Advokáti Heinrich, s.r.o., so sídlom Skautská 12, Nitra, IČO: 36865966, pracovisko A. 22b, Bratislava, v konaní na návrh matky na zrušenie neodkladného opatrenia a na nariadenie iného neodkladného opatrenia, o ex offo vydanom neodkladnom opatrení, takto

rozhodol:

I. Súd zamietá návrh matky na zrušenie uznesenia Okresného súdu Bratislava V č. k. 68P/27/2021 - 210 zo dňa 10.02.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/112/2021 -340 zo dňa 14.05.2021.

II. Súd zamietá návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia .

III. Súd ex offo nariaďuje toto neodkladné opatrenie:

Otec má právo stretávať sa s maloletými deťmi Q., R., nar. XX.XX.XXXX a E., nar. XX.XX.XXXX len na území Slovenskej republiky, a to na čas do právoplatného skončenia konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vedeného na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 20P/150/2020.

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Matka maloletých detí sa návrhom doručeným súdu dňa 21.10.2021 domáhala: a) zrušiť uznesenia Okresného súdu Bratislava V č. k. 68P/27/2021 - 210 zo dňa 10.02.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/112/2021 -340 zo dňa 14.05.2021, ktorými je aktuálne upravené stretávanie sa otca s deťmi; b) nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým by bol oprávnený otec stretávať sa s deťmi každý týždeň v stredu od 16:00 hod. do 18:00 hod. v priestoroch B. pre deti a rodiny T., K. XXXXX, XXX XX T. - mestská časť H. T., vždy za asistencie odborného pracovníka tohto centra.

1.1. Matka v začiatku návrhu uviedla, že sa s otcom pozná od roku 2002, v roku 2008 sa stali partneri, deti sa im narodili v roku XXXX. Najprv spolu žili v T. (P. rameno X), už vtedy boli medzi rodičmi nezhody, lebo u otca sa začalo prejavovať dominantné správanie. V marci XXXX sa všetci štyria presťahovali do S.. Počas spoluzitia v jednom dome si podľa vyjadrení matka uvedomila, že otec ju často tlačil do rozhodnutí, s ktorými nebola stotožnená, otec sa často správal agresívne, nátlakovo a manipulatívne. Na všetko si musela pýtať ona i deti povolenie. Občas sa mal vyjadriť necitlivo k deťom (pr. aby R.olfo nejedla , lebo bude tučná či aby E. nechodil v noci k matke do spálne). Ďalej v návrhu opisovala okolnosti

a udalosti ohľadom jej „úteku“ s deťmi z S. v roku XXXX (ktoré udalosti sú súdu zrejmé už z iných podaní rodičov detí vedených na tunajšom súde sp. zn.: 20P/150/2020, 68P/118/2021, 68P/27/2021, 4Em/7/2021). Po úteku z S. boli viacerí svedkovia prítomní pri opakovanom odmietaní detí telefonovať s otcom, pritom podľa vyjadrení matky ich naháňala na ihrisku. Deti viac krát odmietali aj telefonický kontakt s otcom. Dňa 21.8.2020 odišli deti k otcovi na víkendový pobyt, ale deti sa toho báli a po prvom týždni pobytu v auguste 2020 vo väčšej miere odmietali tráviť čas s otcom jeden týždeň. Matka uvádza, že deti pobytom u otca trpeli, pred odchodom k otcovi boli pod stresom, R. mávala bolesti brucha, E. mával očné tiky, býval agresívny, deti mávali nočné mory. Z tohto dôvodu matka zobrala deti dňa 31.10.2020 na pedopsychiatrické vyšetrenie a rozhodla sa obmedziť kontakt detí s otcom na čas kratší ako 1 týždeň. Podľa vyjadrení matka neurotické symptómy detí po ukončení pobytov v domácnosti otca v mesiacoch január a február 2021 postupne odznievali.

1.2. Matka ďalej svoj návrh odôvodnila tým, že otec zakázal deťom pokračovať v terapii u spoločne dohodnutej psychologičky, podľa ktorej deti nezvládali týždňové intervaly stretnutí. Otec bráni tomu, aby deti vypočul akýkoľvek odborník, ktorý nezdieľa jeho názor. Dňa 22.4.2021 si prišiel v zmysle neodkladného rozhodnutia o 15,00 hod. pre deti, ktoré odmietli odísť, vyliezli na strom, volali jej a ona pre ne prišla. Podľa tvrdení matky mal. E. mal povedať, že sa radšej zabije, než by išiel s otcom. Vystupňované negatívne správanie otca voči deťom sa odrazilo podľa matky na telefonátoch (v prepise ich dokladala súdu v písomnej forme) z 30.5.2021 a 31.5.2021, lebo otec sa pri telefonovaní opakovane vyhráždal E. s predĺžením pobytu u neho, tiež že budú deti prisúdené do jeho výhradnej starostlivosti, ak bude syn odmieťať pobyt u otca. Následne bol mal. E. v zlom psychickom stave. Počas návštevy pána E. u matky mu deti vraveli, čo sa na nich otec dopúšťal a dopúšťa.

1.3. Dňa 16.7.2021 nedošlo k úspešnému odovzdaniu detí otcovi pre odmietavý postoj detí a E. sa mal pred matkou vyjadríť, že ak bude musieť ísť k otcovi, tak sa zabije. Aktuálne matka otca o deťoch informuje a deti sú s ním v telefonickom kontakte. Deti dlhodobo odmietajú kontakt s otcom, ale otec neakceptuje názor detí a trvá si na svojom. Návrh odôvodnila aj tým, že psychický stav detí nie je dobrý, potrebujú psychologické poradenstvo a terapie na zvládanie nátlakového správania otca. E. mal suicidálne myšlienky ak bol tlačенý do pobytov u otca.

1.4. Matka ďalej v návrhu uviedla, že deti odmietajú odísť s otcom do S. a tam prespať, lebo podľa vyjadrenia detí ich tam otec zanedbáva, obmedzuje im telefonáty s matkou, porušuje im právo na súkromie, sú tam izolovaní od kamarátov. Deti tvrdia, že sa otca boja a necítia sa u neho príjemne. Aktuálne sa stretnutia otca s deťmi realizujú formou prechádzok v T.. Matka dala súdu do pozornosti, že aj psychologička E.. B. bola svedkom, že počas poradenského stretnutia otec matke opakovane obťažujúco volal, písal osočujúce sms správy. Rešpektuje vyjadrenia detí, je ochotná spolupracovať pri budovaní zdravého vzťahu otca s deťmi. V návrhu odvolávajúc sa aj na čl. 5 zákona o rodine (osobitne písm. b) e)), Dohovor o právach dieťaťa matka uvádza, že rodina sa zúčastňuje psychologického poradenstva v Q., kde psychológ pracuje s deťmi aj rodičmi. Matka tvrdí, že vzhľadom na nevyspytateľné správanie otca nemožno vylúčiť, že v neprítomnosti matky je otec schopný nasmerovať svoju agresiu a násilné konanie voči deťom a môže im ublížiť. Podľa matky ňou opísaná skutková situácia dostatočne odôvodňuje potrebu ňou navrhutej dočasnej úpravy, lebo ju považuje za najlepší záujem detí. Podľa matky nie len ona ale aj deti boli „priamou obeťou“ zásahov do duševnej a citovej integrity. U R. sa v súvislosti s pobytom u otca vyvinuli tiky, psychosomatické ochorenia, úzkostne - depresívna symptomatika a u mal. E. sa prejavila podráždenosť, agresívne správanie, tiky, sebaobviňujúce-sebapoškodzujúce a suicidiálne myšlienky a vyjadrenia. Despotické správanie otca a neschopnosť vnímať potreby detí sú spôsobilé ohroziť ich zdravý vývin. Hoci sa otec doposiaľ pravdepodobne nepokúsil zaobchádzať s deťmi agresívne po fyzickej stránke (až na násilné vkladanie detí do auta a udretie R. do hlavy pri hre na klavíri), nie je vylúčené, že takáto situácia môže nastať, lebo otcovo správanie je nevyspytateľné.

2. Matka pripojila k návrhu okrem iného listinné dôkazy: uznesenie Okresného súdu Bratislava V č. k. 68P/27/2021-210 zo dňa 10.02.2021, Uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/112/2021-340 zo dňa 14.05.2021, zvukové záznamy a prepisy zvukových záznamov z telefonovania detí a rodičov zo dňa 08.07.2020, 23.7.2020, 28.7.2020, 31.7.2020, 15.8.2020, 21.8.2020, 16.10.2020, 22.4.2021, 27.5.2021, 30.5.2021, 31.5.2021, 16.7.2021, čestnými prehláseniami E.. S. E. z 15.08.2021 a 29.6.2021, správou E.. S. E. na kolíznu opatrovníčku z 6.7.2021, vyjadrením občianskeho združenia Poradenské centrum F. z 7.9.2021 k matke detí, lekáskymi správami psychiatrickej ambulancie na mal. E. a na mal.

R. z 16.9.2021 a z 30.10.2021, správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava (ďalej len „ÚP,SV a R Bratislava“) z 22.7.2020 z vypočutia detí, úradným záznamom ÚP,SV a R Bratislava z 10.7.2020.

3. Lustráciou poručenských spisov v databáze súdov cez manažment súdu bolo zistené, že na tunajšom súde je vedené konanie na návrh matky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. deťom pod sp. zn. 20P/150/2020. Toto konanie bolo prerušené uznesením tunajšieho súdu č. k. 20P/150/2020 - 566 zo dňa 14.8.2020. Na Okresnom súde Bratislava I je vedené návratové konanie ohľadom detí pod sp. zn. 2P/47/2020, vo veci bolo rozhodnuté, ale doposiaľ (má súd informáciu), že rozhodnutie nie je vyhotovené v písomnej forme, vec nie je právoplatne skončená.

4. Na návrh otca bol upravený rozsah jeho styku s deťmi uznesením OS Bratislava V č. k. 68P/27/2021 - 210 zo dňa 10.02.2021 v spojení s uznesením KS v Bratislave č. k. 11CoP/112/2021 -340 zo dňa 14.05.2021 (právoplatné dňa 03.06.2021). Predmetným rozhodnutím bolo otcovi určené právo: 1) stretávať sa s maloletými deťmi v každom párnom kalendárnom týždni od piatku od 15.00 hod. do nedele do 18.00 hod. a v každom nepárnom kalendárnom týždni od stredy od 15.00 hod. do piatku do 18.00 hod.; 2) Otec je oprávnený v stanovenom čase deti preberať v školskom zariadení navštevovanom deťmi a odovzdávať ich matke v mieste jej bydliska. V prípade, že sa deti nebudú nachádzať v školskom zariadení, miestom prevzatia bude miesto bydliska matky; 3) takto boli upravené pomery ohľadom rozsahu styku na čas do právoplatného skončenia konania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 20P/150/2020.

5. Súd sa oboznámil z obsahom zápisnice z informatívneho výsluchu rodičov zo dňa 17.09.2021 vyhotovenej v konaní sp. zn. 4Em/7/2021 a vyplývajú z nej nasledovné vyjadrenia účastníkov konania:

5.1. Samotná matka uviedla, že od januára 2021 sa začal styk realizovať, ale keďže ho otec nepovažoval za plnohodnotný, podal si návrhu na vydanie neodkladného opatrenia ohľadom rozsahu stretávania sa s deťmi. Časť styku sa podľa matky realizoval, všetko bolo v poriadku až do mája 2021, kedy sa mal otec v telefonickom rozhovore synovi vyhrážať a má to všetko aj nahraté. Podľa vyjadrení matky sa deti otca boja z dôvodu, že ich nevráti a deti majú traumu z vypočutia v návratovom konaní na súde. E. deti hovoria o dome v S. ako o dome hrôzy. Deti majú strach, že sa budú musieť vrátiť k otcovi. Podľa vyjadrení matky o tom, čo sa dialo u otca počas pobytu detí vie tak, že jej to referovali deti. Matka počas výsluchu uvádzala, že nevie čo má robiť, ako má deti motivovať. Podľa matky robí všetko, aby išli deti s otcom na styk, ale nasilu to robiť nebude. Matka poukázala na fakt, že otcovi ponúkla aj styk mimo nariadeného neodkladného opatrenia bez prespania na ktorýkoľvek deň, aby si spolu urobili program, ale otec to odmietol s odôvodnením, že má súdom garantovaný styk. Podľa matky samotné deti jej povedali, aby otec prišiel a budú mať s ním program, ale odmietajú ísť s ním do S.. Deti odmietajú ísť s otcom na stretnutia aj zo školy, keď jej volajú zo školy, tak za deťmi príde. Podľa názoru matky si má otec dohadovať styk s deťmi a mal by zmeniť spôsob komunikácie s deťmi, mal by im odpisovať jednoznačne. Matka v závere výsluchu uviedla, že prídavky jej súd nemôže zobrať, lebo poberateľmi je otec v S..

5.2. Otec potvrdil na informatívnom výsluchu, že sa nerealizuje stretávanie v zmysle neodkladného opatrenia. Je presvedčený, že matka deti dostatočne na stretnutia nepripravuje. Deti sú síce pobalené, ale chýba im psychická príprava. Deti preberajú správanie matky, ktorá na nich prenáša konflikt. Deti boli u neho dňa 19.6.2021 a mali v S. aj narodeninovú oslavu.

5.3. Kolízna opatrovníčka bola tiež prítomná na informatívnom výsluchu. K veci uviedla, že spolupráca s Q. bola od začiatku evidencie detí. Rodičia vyčerpali 3 fázy poradenstva (prvá bola určená na rodičovský konflikt, druhá na rodičovské zručnosti a tretia je o určení miery ohrozenia). Rodina má v tomto zariadení garantovaných ešte 20 hodín, ale spolupráca s Q. nebola predĺžená. Toto zariadenie neposkytuje psychoterapeutické poradenstvo. Kolízna opatrovníčka bola prítomná aj pri odovzdávaní detí otcovi dňa 13.8.2021 a k tomu uviedla, že deti boli nachystané fyzicky, ale po psychickej stránke to nezvládajú. Hlavne pri matke jej chýba razantnosť a presne určené pravidlá u detí. Matka je vo výchove voľnejšia oproti otcovmu prístupu. Kolízna opatrovníčka bola osobne prítomná pri výsluchu detí aj v návratovom konaní a poprela, že by súd pohrozil deťom návratom do S..

6. Súd mal z obsahu spisu sp. zn. 20P/150/2020 (v elektronickej forme) preukázané, že rodičia mal. R. a mal. E. nie sú manželia. Maloleté deti sa narodili na J., v roku 2013 sa rodičia aj deti bývajúci spolu presťahovali do S., kde deti navštevovali jasle aj škôlku, bývali v dome. Deti navštevujú od svojho prvého ročníka základnú školu v Bratislave, kam ich rodičia vozili. Dňa 8.7.2020 matka odišla s deťmi v S., prenajala si byt v T., následne bol otec s deťmi v telefonickom kontakte od 10.7.2021 do 18.7.2021, od

augusta 2020 do 30.10.2020 sa rodičia striedali v starostlivosti o deti v jednotýždňových intervaloch. Od 30.10.2020 sa situácia zmenila, následne bol otec v osobnom kontakte s deťmi od 03.11.2020 do 05.11.2020 ráno počas školského vyučovania, dňa 06.12.2021 len odovzdal deťom darčeky k E., cez vianočné sviatky nemal byť s deťmi. Aktuálna situácia je taká, že deti majú strach ísť s otcom do S. do U. a matka necháva na deťoch dohodnúť si stretnutia s otcom prezentujúc len ich strach a obavu.

7. Z obsahu pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 4Em/7/2021, osobitne uznesenia č. k. 4Em/7/2021 - 245 zo dňa 05. novembra 2021 mal súd preukázané, že otec sa ako oprávnený domáha návrhom doručeným tunajšiemu súdu v auguste 2021 domáha voči matke nariadenia výkonu rozhodnutia - uznesenia Okresného súdu Bratislava V, č. k. 68P/27/2021 zo dňa 10.02.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu Bratislava č. k. 11CoP/112/2021 - 340 zo dňa 14.05.2021. Vo veci sa vykonal informatívny výsluch rodičov i kolízneho opatrovníka a výsledkom bolo, že súd vydal ex offa neodkladné opatrenie, nariadil výchovné opatrenie v tomto rozsahu: 1) súd uložil otcovi povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu za účelom zlepšenia rodinnej situácie, rodičovskej komunikácie a zlepšenia vzťahov v rodine v pravidelných intervaloch v počte 25 hodín; 2) súd uložil povinnosť deťom podrobiť sa odbornému poradenstvu za účelom zlepšenia rodinnej situácie a zlepšenia vzťahov v rodine, ktoré sa bude vykonávať v pravidelných intervaloch v počte 15 hodín; 3) súd uložil povinnosť deťom a otcovi podrobiť sa odbornému poradenstvu za účelom zlepšenia vzťahu s maloletými deťmi v pravidelných intervaloch v počte 15 hodín. Za inštitúciu, v ktorej sa bude realizovať odborné poradenstvo súd určil Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, občianske združenie.; 4) Zároveň súd uložil povinnosť matke deti riadne pripraviť a odovzdať v priestoroch zariadenia na realizáciu odborného poradenstva a následne po skončení realizácie hodiny poradenstva si deti prevziať; 5) Súd uložil povinnosť obojmu rodičom detí rešpektovať pokyny a usmernenia súdom určeného zariadenia na realizáciu odborného poradenstva, počas výkonu odborného poradenstva spolupracovať so zariadením, rešpektovať a plniť jeho pokyny.

8. Z obsahu správ detského psychiatra z 30.10.2020 ohľadom mal. E. a mal. R. vyplýva záver, že je u nich úzkosť z odlúčenia, u E. ešte aj hyperaktivita, tikové prejavy. Z obsahu správy detského psychiatra z 16.9.2021 ohľadom mal. E. vyplýva záver, že je u neho neurotická nadstavba v priebehu rozchodu rodičov, úzkosť z odlúčenia, hyperaktivita, tikové prejavy. V správe z toho istého dátumu ohľadom mal. R. vyplýva záver: neurotická nadstavba v priebehu rozchodu rodičov, prejavy rezignácie, apatie, únavy, adaptačné poruchy ako reakcia na dlhodobý stres.

9. Podľa článku 4 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimo sporový poriadok (ďalej len „CMP“), súd aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania. Ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme a ak je to vhodné, informuje dieťa o všetkých podstatných otázkach týkajúcich sa priebehu konania a veci samej. Ak je účastníkom konania osoba so zdravotným postihnutím, zabezpečí súd účinný prístup k spravodlivosti na rovnakom základe s ostatnými účastníkmi konania.

10. Podľa § 2 ods. 1,2 CMP, (1) Na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. (2) Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

11. Podľa § 324 ods. 1, 2, 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení môže súd na návrh nariadiť neodkladné opatrenie. Na konanie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je príslušný okresný súd. Neodkladné opatrenie súd nariadi iba za predpokladu, ak sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením.

12. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

13. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejme, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

14. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

15. Podľa § 329 ods. 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

16. Podľa §360 ods. 1 zákona CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

17. Obsah neodkladného opatrenia je definovaný v ustanovení § 325 ods. 2 CSP, tento však nie je taxatívne daný.

18. Podľa § 363 CMP súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

19. Podľa § 325 ods. 2 písm. d) CSP neodkladným opatrením možno strane okrem iného uložiť aby niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala.

20. Podľa § 329 ods. 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

21. Podľa § 329 ods. 2 CSP , pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

22. Podľa § 332 ods. 1 CSP je neodkladné opatrenie vykonateľné doručením, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

23. Dohovor o právach dieťaťa prijatý v New Yorku 20. novembra 1989 vyhlásený pod č. 104/1991 Zb. v článku 3 ods. 1 ustanovuje, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Orgánom štátu je určený aj článok 18 ods. 1 tohto dohovoru, ktorý predpokladá, že štáty, ktoré sú zmluvnou stranou dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí byť záujem dieťaťa.

24. Aj Listina základných práv a slobôd v článku 32 ods. 1 v spojení s odsekom 4 ustanovuje, že rodičovstvo a rodina sú pod ochranou zákona, pričom starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti ich vôli iba rozhodnutím súdu na základe zákona. Ak súdy pripustia vplyv samotného tvrdenia matky na rozhodnutie vo veci samej bez toho, aby jej dôvody boli podrobené skúmaniu spôsobilosti zasiahnuť do záujmov dieťaťa, teda ak by im stačil len nesúhlas matky so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti, nemôžu ani zistiť, ktorý z rodičov poskytuje v záujme dieťaťa väčší výchovný priestor druhému rodičovi (za predpokladu, že obidvaja majú o osobnú starostlivosť o dieťa záujem a sú na to spôsobilí).

25. Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

26. Podľa § 34 ods. 1 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obidvaja rodičia. Obaja rodičia zodpovedajú spoločne za všestranný vývoj dieťaťa. Vykonávajú svoje rodičovské práva a povinnosti buď

spoločne, alebo aj jednotlivo po vzájomnej dohode. Ak sa rodičia o styku s dieťaťom nedohodnú a ak je to v záujme dieťaťa, súd upraví styk rodičov s dieťaťom v rozsahu zodpovedajúcom jeho záujmu.

27. Predmetom konania je návrh matky na zrušenie neodkladného opatrenia a návrh na nariadenie nového neodkladného opatrenia po začatí konania vo veci samej, ktoré je vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 20P/150/2020. Vzhľadom na charakter vyjadrenia matky v návrhu a vzhľadom na obsah matkou predložených listín a obsahu zápisnice z 17.9.2021 v konaní sp. zn. 4Em/7/2021 súd pristúpil k zváženiu vydať ex offo neodkladné opatrenie.

28. Inštitút neodkladných opatrení nahradil doterajšie predbežné opatrenia podľa úpravy platnej do 30.06.2016, zavedením inštitútu neodkladných opatrení sa zmenila koncepcia právnej úpravy predbežných opatrení podľa Občianskeho súdneho poriadku platného do 30.06.2016, ktorých cieľom bolo dočasne upraviť pomery účastníkov konania a následne rozhodnúť vo veci samej. Nová právna úprava upustila od doterajšej koncepcie predbežnosti poskytovanej ochrany, pretože po nariadení navrhovaných opatrení nemusí nevyhnutne nasledovať konanie vo veci samej. Nariadenie neodkladného opatrenia v priebehu odvolacieho konania vyplýva nielen z verejného záujmu, napr. ochrana maloletého dieťaťa, ale aj z princípu úplnej apelácie, ktorá sa uplatňuje v mimosporovom konaní. Neodkladné opatrenia sú rozčlenené na neodkladné opatrenia vo veci ochrany maloletého § 365 CMP, neodkladné opatrenia vo veciach výživného § 366 CMP, neodkladné opatrenia vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého § 367 CMP, neodkladné opatrenia o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých, § 368 CMP, a opatrenie na zabezpečenie dôkazu § 369 CMP. Z uvedeného výpočtu je zrejmé, že predmetné opatrenia upravujú najmä ochranu maloletého. Daná právna úprava v uvedenej oblasti v zásade vychádza z doterajšej právnej úpravy.

29. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletých detí.

30. Podľa § 28 Zákona o rodine, (1) Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. (2) Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. (3) Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

31. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vystaňovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

32. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

33. Neodkladné opatrenia neprejudikujú práva ani jedného z účastníkov a ani práva tretích osôb a svoje opodstatnenie strácajú, keď súd poskytne ohrozeným alebo porušeným právam definitívnu ochranu, preto nie sú rozhodnutiami konečnými a ich účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov alebo zabezpečenie už existujúceho súdneho rozhodnutia. Z povahy neodkladných opatrení vyplýva, že nebudú zisťované všetky skutočnosti, ktoré by mal súd inak zistené, ak by mal vo veci vydať konečné rozhodnutie (rozhodnutie NSSR č. 3Cdo 203/2011, nálež ÚS SR III. ÚS 298/2008).

34. Neodkladné opatrenie súd vydá vtedy, ak má preukázané, že riešenie situácie maloletých detí neznesie odklad, t. j. keď je priamo ohrozená ich výživa alebo keď musia byť okamžite vyňaté z doterajšieho výchovného prostredia, prípadne, ak ide o iné dôležité záujmy. Pre súd je prioritou záujem maloletých detí a vytvorenie stavu spravodlivej rovnováhy medzi záujmami detí a ich rodičmi, pričom zvláštny význam sa kladie na záujmy detí, ktoré majú mať prednosť pred záujmom rodiča a neumožňuje rodičovi vynútiť si také opatrenia, ktoré by ohrozovali zdravie a rozvoj detí.

35. Neodkladné opatrenia upravujú nielen faktické pomery účastníkov, ale upravujú aj právne pomery, i keď len predbežné. Súd musí v konaní predovšetkým skúmať, či je návrh navrhovateľa osvedčený, tiež je potrebné skúmať, či je predbežné opatrenie potrebné, teda naliehavosť situácie. Nevyhnutnosť úpravy sa tu ponechá na voľnú úvahu súdu. Súd sa pritom opiera o výsledky urýchleného zisťovania. Ak na jeho základe dospeje k názoru, že návrh je dôvodný, t.j. že ohrozenie vzťahov alebo nárokov účastníkov je také značné, že si vyžaduje okamžité, hoci dočasné opatrenie súdu, nariadi ich najvhodnejšiu úpravu predbežným opatrením. Charakteristickým znakom neodkladných opatrenia je jeho predbežný - dočasný charakter. Dočasnosť spočíva v tom, že neodkladným opatrením sa upravujú pomery, alebo zabezpečuje výkon rozhodnutia do doby, než súd vydá vo veci samej konečné rozhodnutie. Účelom neodkladných opatrení je rýchla, i keď dočasná úprava právnych ale i faktických pomerov účastníkov konania. Neodkladné opatrenie neprejudikuje práva a záujmy účastníkov konania. Na jeho vydanie stačí, ak je aspoň osvedčená danosť práva a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Procesnú zodpovednosť v uvedenom smere nesie navrhovateľ predbežného opatrenia. Neodkladné opatrenie teda nie je konečné rozhodnutie a jeho účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov.

36. Podľa § 113 CMP ak nie je príslušný súd známy alebo ak nemôže včas vykonať procesné úkony, koná súd, v ktorého obvode sa maloletý zdržuje. Len čo je to však možné, postúpi vec príslušnému súdu.

37. Podľa čl. 7 ods. 2 druhej vety Ústavy Slovenskej republiky, právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky.

38. Podľa článku 7 druhá veta písm. b) Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 119/2001 Z. z.) predovšetkým prijímajú samy alebo prostredníctvom iných orgánov alebo osôb všetky vhodné opatrenia, aby zabránili ďalšej ujme dieťaťa alebo poškodeniu záujmov zainteresovaných osôb prijatím predbežných opatrení alebo zabezpečením prijatia takýchto opatrení.

39. Podľa čl. 16 Dohovoru o občianskoprávných aspektoch medzinárodných únosov detí, po doručení oznámenia o neoprávnenom premiestnení alebo zadržaní dieťaťa podľa článku 3 sa justičné alebo správne orgány zmluvného štátu, na ktorého územie bolo dieťa premiestnené alebo na ktorého území je zadržované, zdržia rozhodovania vo veci opatrovníckeho práva, až kým sa nerozhodne, že návrat dieťaťa sa podľa tohto dohovoru neuskutoční, okrem prípadu, keď v primeranej lehote po doručení oznámenia nebola podaná žiadosť podľa tohto dohovoru.

40. Podľa článku 20 ods. 1 a 2 nariadenia Brusel IIa (1) v naliehavých prípadoch nebránia ustanovenia tohto nariadenia súdom členského štátu prijať predbežné opatrenia, vrátane ochranných opatrení, s ohľadom na osoby alebo majetok v tomto štáte, ktoré sú dostupné podľa práva tohto členského štátu, aj keby podľa tohto nariadenia mal právomoc rozhodovať vo veci samej súd iného členského štátu. (2) Platnosť opatrení uvedených v odseku 1 zanikne, len čo súd členského štátu, ktorý má právomoc podľa tohto nariadenia rozhodovať vo veci samej, prijal opatrenia, ktoré považoval za primerané.

41. Súd sa najprv vyporiadal s návrhom matky na zrušenie neodkladného opatrenia, ktorým bol upravený rozsah stretávania sa otca s deťmi a návrhom na vydanie iného neodkladného opatrenia. V danom prípade je zrejmé, že napriek trvajúcim nezhodám medzi rodičmi majú obaja rodičia rovnaké práva a povinnosti k deťom a nie je možné práva niektorého z rodičov bezdôvodne obmedziť. Na druhej strane mal súd preukázané, že rodičia spolu nežijú, maloleté deti žijú s matkou v Bratislave a otec v U.. Povinnosť otca dočasne platiť výživné na maloleté deti Q. je upravená uznesením Okresného súdu Bratislava V č. k. 68P/15/2021-154 zo dňa 12.02.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 20CoP/47/2021-276 zo dňa 28.04.2021. Styk otca je v súčasnosti upravený uznesením tunajšieho súdu č. k. 68P/27/2021-210 zo dňa 10.02.2021 v znení uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/112/2021-340 zo dňa 14.05.2021. Spôsob, akým budú oddelene žijúci rodičia uplatňovať svoje práva voči maloletým deťom zákon necháva v prvom rade na ich dohode, ktorá však musí byť v súlade so záujmom detí. Do popredia nevystupujú záujmy rodičov, ale je to práve dieťa, ktorého najlepší záujem sa vždy sleduje a je prvoradý. Matka dbá na zlepšenie psychického stavu detí a robí všetko pre to, aby bol tento čo najlepší. Zo zápisnice z pojednávania konanom na Okresnom súde Bratislava I č. k. 2P/47/2020 vyplýva (založená je v spise sp. zn. 68P/118/2021 na č. I. 31), že otec je pripravený zabezpečiť a financovať, či už na území Rakúskej republiky alebo na území Slovenskej republiky podpornú psychoterapiu.

42. Súd preskúmal návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia spolu s doručenými prílohami a dospel k záveru, že nie je dôvodný a natoľko odôvodnený, aby mu bolo možné vyhovieť v časti návrhu matky na zrušenie neodkladného opatrenia a v časti vydania iného neodkladného opatrenia ohľadom rozsahu stretávania sa otca s deťmi. Matka dostatočne neosvedčila potrebu neodkladnej úpravy v zmysle jej návrhu a preto aj súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokoch I., II. tohto uznesenia. Súd vychádzal z obsahu jej návrhu ako aj z obsahu listín, ktoré k návrhu pripojila, osobitne sa oboznámil s prepisom hovorov rodičov a detí, ktoré posledné boli zaznamenané zo dňa 16.7.2021. Primárnou skutočnosťou, ktorá súd presvedčila na zotrvaní na vydanom neodkladnom opatrení sú samotné vyjadrenia matky ako v rámci tohto konania (vyplývajúce z ňou doložených listín a prepisov hovorov), tak aj z vyjadrenia v rámci informatívneho výsluchu v konaní sp. zn. 4Em/7/2021. Z vyjadrení súdu vyplýva, že matka necháva na 9 ročné maloleté deti, aby samotné s otcom komunikovali a dohadovali sa na stretávaní sa s otcom. Je pravdou, že deti majú svoje práve, je treba ich počúvať, vnímať. Ale z skráteného dokazovania formou vyjadrení vyplynulo, že matka necháva psychicky nevyvinuté a nestabilné deti vo veku 9 rokov rozhodovať sami za seba a hlavne nechávať na nich, aby „v podstate diktovali obom rodičom, čo majú robiť“. Z obsahu záverov správ od detského psychológa pre obe deti jasne vyplýva, že dôsledkom ich terajších stavov je rozchod rodičov a úzkosť s odlúčením. Druhým dôvodom, prečo súd nateraz zamietol návrh na zrušenie aspoň ako tak nastaveného režimu rozsahu stretávania sa otca s deťmi je ten, že súd ex offo osobitným neodkladným opatrením v konaní o výkon rozhodnutia nariadil odborné poradenstvo otcovi aj deťom (viď ods. 7 odôvodnenia tohto uznesenia). Matka súd nepresvedčila, že by sa deti otca báli, lebo síce raz vo vyjadreniach uvádza, že sa ho boja, na druhej strane na výsluchu 17.9.2021 uvádzala, že deti povedali, aby otec prišiel. Súd preto dospel k záveru, že vo všeobecnosti pokiaľ sa deti otca boja, tak sa ho boja stále, a nerozkazujú kedy má a kedy nemá za nimi otec prísť. Na druhej strane aj samotné vyjadrenia otca vyplývajúce z prepisu hovorov sú nie vhodné pri komunikácii s 9 ročnými deťmi. Je potrebné si uvedomiť, že rešpekt rodiča (a hlavne v ich rodičovských konfliktach) sa získava postupne, citlivo v snahe hľadať riešenie, a nie cez direktívne dezinterpretáčnne príkazy či štít v podobe odvolávajúc sa na súdne rozhodnutie (neodkladné opatrenie). Súd len konštatuje, že otcovi nepomôže žiadne súdne rozhodnutie, pokiaľ si sám nezačne hľadať a nenájde cestu k vlastným deťom, samozrejme za aktívnej súčinnosti matky.

43. Práve z dôvodu vyššie uvedeného neodkladného opatrenia v „Em konaní“ aj súd zamietol návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v otázke zmeny rozsahu styku otca s deťmi len na pôde Centra pre deti a rodiny Bratislava na K. ulici. Súd očakáva, že nariadené odborné poradenstvo v Em konaní bude mať pozitívny vplyv na otca aj deti, naučia sa spolu komunikovať a navzájom sa počúvať, začnú prejavovať snahu tráviť spolu čas.

44. Vzhľadom na všetky vyjadrenia matky ako aj jej prepisy hovorov detí s otcom súd dospel k záveru, že je tu nutné vydať ex offo neodkladné opatrenie v otázke úpravy špecifikácie miesta, kde by sa malo realizovať stretávanie otca s deťmi. Súd tu prihliadal aj na to, že matka na jednej strane vo vyjadreniach tvrdí, ako sa deti otca boja a na druhej strane na informatívnom výsluchu 17.9.2021 deklaruje vyjadrenie detí, aby otec prišiel a že len odmietajú ísť do S.. Tu si dal súd otázku, či sa deti boja otca alebo skôr toho, že by ich odviezol do S.. Vzhľadom na to, že súd zamietol návrh na zrušenie neodkladného opatrenia (uznesenia Okresného súdu Bratislava V č. k. 68P/27/2021 - 210 zo dňa 10.02.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 11CoP/112/2021 -340 zo dňa 14.05.2021), t. j. ostáva v platnosti v rozsahu určenom odvolacím súdom a aby súd eliminoval obavu detí z možného prevozu otcom do S., súd v záujme maloletých detí v podstate vydaným neodkladným opatrením (výrok III odôvodnenia tohto uznesenia) určil otcovi povinnosť stretávať sa s deťmi len na Slovensku. Súd apeluje na rodičov uvedomiť si, že ich deti nebudú vždy len 9 ročnými deťmi, o ktorých priazeň budú súperiť. Je nutné si uvedomiť, že ich partnerský vzťah sa už neobnoví a preto je potreba sústrediť sa už len na deti a ich vývojové potreby, medzi ktoré patria aj to, aby sa každý z rodičov podieľal na ich výchove. Každý z rodičov je však povinný vychovávať deti v úcte k druhému rodičovi, pozitívne ich usmerňovať vo vzťahu k nemu. Nezhody nemožno prenášať na deti, ktoré tým vzhľadom na ich nízky vek jedine trpia.

45. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

46. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia na súde, proti ktorého uzneseniu smeruje.

Odvolanie môže podať účastník, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Zmena návrhu na začatie konania je v odvolacom konaní prípustná.

Exekúciu vykoná exekútor, ktorého na vykonanie exekúcie poverí súd (§ 55 zák. č. 233/1995 Z. z. v spojení s § 48 zák. č. 233/1995 Z. z.).

Podľa štvrtej časti CMP sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.